

NOVES NORMALITATS I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE 2030 DE LA TEORIA GENERAL A LA PRÀCTICA CONCRETA

PROPOSTES D'ACCIÓ ODS EN EL MARC DE LES TITULACIONS DE GRAU DE LA FEPTS

Dades CIP: Servei de Biblioteca i Documentació de la Universitat de Lleida

NOVES NORMALITATS I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE 2030. De la teoria general a la pràctica concreta.

PROPOSTES D'ACCIÓ ODS EN EL MARC DE LES TITULACIONS DE GRAU DE LA FEPTS/ Fidel Molina-Luque, Paquita Sanvicen-Torne, Deli Miró-Miró, Lana Kovačević Kuč, Anna Soldevila Benet.

Lleida: Edicions de la Universitat de Lleida, 2021. – 32 pàgines.

ISBN 978-84-9144-295-0

1-Objectius de Desenvolupament Sostenible. 2-Educació. 3-Titulacions de Grau de la FEPTS. 4-Propostes d'acció.

Maquetació: Observatori d'Aprenentatge Servei. Grup de Recerca GESEC. Universitat de Lleida

DOI 10.21001/noves.normalitats.2021

ISBN 978-84-9144-295-0

Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial, d'aquesta publicació sense l'autorització expressa de l'autor o editor d'aquesta.

ÍNDEX

Fidel Molina-Luque

1. APS, ODS i aules contra la pobresa: millorar la convivència.....5

Paquita Sanvicén-Torné

2. Objectius de desenvolupament sostenible. Agenda 2030. de la teoria general a la pràctica concreta.....9

Deli Miró-Miró

3. Decàleg de l'Aprenentatge Servei (ApS) en clau ODS. Una estratègia de desenvolupament comunitari.....14

Lana Kovačević Kuč

4. Transformació social i comunicació a través de la música.....22

Anna Soldevila Benet

5. I tu què en penses de la discriminació per raons d'edat?.....27

INTRODUCCIÓ

La UdL està implicada en la difusió, reflexió i acció d'activitats relacionades amb el programa ODS 2030. En consonància amb aquesta iniciativa institucional, la **GUIA DE BONES PRÀCTIQUES** que es presenta té dos destinataris: professorat i estudiantat, treballant en col·laboració. Té, alhora, com a objecte el desenvolupament de la reflexió i la investigació socioeducativa de l'anomenada **"NOVA NORMALITAT" I L'IMPULS DE LA POSADA EN PRÀCTICA DELS ODS** dimensionats i aplicats a nivell micro. La gestió del coneixement aplicada als processos de canvi social és imprescindible. Així es despleguen actuacions amb una finalitat doble: d'una banda, informar, sensibilitzar i implicar als docents i a l'estudiantat en la reflexió, l'anàlisi de la realitat, i accions concretes de millora i transformació del seu entorn. D'altra banda, l'adquisició activa i col·laborativa de competències a través del treball per projectes, l'aprenentatge basat en casos, l'aprenentatge-servei i altres metodologies o estratègies docents actives i participatives. D'aquesta manera, es vetlla pel desenvolupament dels ODS en relació amb la situació (post)-COVID-19 i a les diverses problemàtiques socials actuals en què es puguin treballar les competències dels diferents Graus.

1. APS, ODS i aules contra la pobresa: millorar la convivència

Fidel Molina-Luque

Nom de l'activitat

**APS, ODS I AULES CONTRA LA POBRESA:
MILLORAR LA CONVIVÈNCIA**

**Contextualització
(grau, assignatura,
crèdits)**

Tasca obligatòria a l'assignatura Mediació i Resolució de Conflictes, optativa de segon, tercer i quart del Grau de Treball Social. 6 crèdits

**Objectius del projecte,
continguts i vinculació
curricular**

- Fomentar i analitzar els ODS en projectes de Treball Social des del punt de vista de la Conflictologia
- Transformació social a través de la Mediació i Resolució de Conflictes
- Vinculació de la Mediació i Resolució de Conflictes i del Treball Social, en general, amb els ODS a través de projectes d'Aprenentatge Servei (ApS)

Els elements de contingut derivats d'aquests objectius i la seva vinculació curricular són:

- Trets sociopedagògics de l'ApS i els ODS: possibilitats i fonamentació
- La pedagogia i la sociologia de l'ApS i el desenvolupament del perfil professional del treballador/a social
- Recursos d'ApS i Resolució de Conflictes

- Processos d'inclusió social: ApS i sociologia de l'acompanyament
- Drets humans i transformació social. Noves propostes de formació per a la justícia global
- Bones practiques formatives d'ApS i ODS: cómo fomentar un teixit social i institucional que impulsi xarxes d'inclusió i col·laboració social
- Cómo començar i desenvolupar una experiència d'ApS?: etapes i fases metodològiques fonamentals per al desenvolupament de projectes ApS

Temporalització del projecte

Primer quadrimestre del curs 2020-21
Setembre-Desembre: dimarts i dijous.

Vinculació amb els ODS. Explicitar quins ODS s'han treballat (curs 20-21)

Desenvolupament dels següents Projectes d'Aprenentatge Servei (ApS) relacionats amb els ODS, en el marc de les "Aules contra la Pobresa":

ODS 1: Posar fi a la pobresa

ODS 3: Garantir una vida sana i promoure el benestar

ODS 4: Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de tota la vida de tots/es.

ODS5: Assolir la igualtat entre gèneres

ODS 11: Assolir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, resilents i sostenibles

ODS 12: Garantir modalitats de consum i producció sostenibles

ODS 13: Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes

ODS 16: Promoure societats justes, pacífiques i inclusives

L'estudiantat ha dut a terme la detecció de necessitats i el disseny d'un projecte d'ApS en grups i han escollit els temes relacionats amb un o més ODS dels que s'han mencionat anteriorment. En total s'han desenvolupat 9 grans temes transversals que han cobert els ODS corresponents. Les temàtiques han estat les següents:

- Envel·liment: Residències de la Gent Gran
- Envel·liment: Xarxes Comunitàries de Cura
- Ruralitat
- Salut i Escola

- Gènere/s
- Pobresa
- Soledat no volguda
- Conflictes i Àmbit Jurídic
- Sostenibilitat Ambiental

Participants universitat Participació i protagonisme de l'alumnat

La tasca s'emmarca en la iniciativa de la UdL "Aules Contra la Pobresa" (Cooperació i Desenvolupament-ODEC) i el desenvolupament de projectes d'Aprenentatge Servei (ApS) de l'Observatori d'Aprenentatge Servei (OApS) del grup de recerca consolidat GESEC, amb la temàtica de l'assignatura de Mediació i Resolució de Conflictes.

Tot l'estudiantat matriculat en aquesta assignatura optativa ha tingut un protagonisme destacat, ja que han escollit els temes, han dissenyat el projecte i han realitzat les tasques necessàries per dur-lo a terme. Són estudiants de 2n, 3r i 4rt. del Grau de Treball Social.

Partenarietat Treball en xarxa amb entitats de l'entorn

Aules contra la Pobresa: Cooperació i Desenvolupament de la Universitat de Lleida (ODEC) y Observatori d'Aprenentatge Servei (OApS)-GESEC; a més de les diverses entitats, associacions i institucions de l'entorn contactades des d'ODEC, OApS-GESEC i/o directament per l'estudiantat.

Breu descripció del projecte

El projecte té quatre fases

- a) Explicació i anàlisi en profunditat del conflicte i de les diverses alternatives de la Gestió de Conflictes (Negociació, Mediació i Arbitratge); Pobresa (Aporofobia); Relacions Intergeneracionals (Profiguració; Edadisme)
- b) Immersió en els ODS, Agenda 2030. Comentaris generals, debat i elecció dels ODS que volen treballar segons les temàtiques escollides
- c) Detecció de necessitats i disseny d'un projecte d'Aprenentatge Servei (ApS) relacionant tot l'anterior

d) Posar en comú i Conclusions

Metodologies utilitzades

- Bases de dades i estadístiques de fonts oficials
- Lectures d'articles ODS/ ApS/ Conflictologia
- Audiovisuals
- Power Point
- Materials audiovisuals i fotogràfics
- Exposicions fotogràfiques i audiovisuals

Avaluació de l'activitat ODS

La pandèmia ha dificultat l'execució de les activitats, i la majoria no s'han pogut implementar com estava previst, sobre tot en una part més pràctica i aplicada amb les entitats, associacions i/o institucions de l'entorn. Tampoc h ha hagut exposició oral de debat, però s'han presentat les idees clau a través de videoconferència (plataforma de l'assignatura-Sakai).

En tot cas, han realitzat treballs molt ben elaborats (amb procés de reflexió, discussió i conclusions) que han relacionat l'ApS i els ODS. Han dissenyat propostes d'ApS tenint en compte els ODS, els conflictes, les relacions intergeneracionals, la pobresa, etc. també de forma transversal. Ho havien de plasmar obligatòriament en un pòster i a més, en una d'aquestes dues alternatives: un vídeo de com a màxim 5 minuts o una explicació redactada (màxim 3 fulls).

L'activitat ha representat un 20% de la nota de l'avaluació continuada.

La valoració ha estat excel·lent tant per part de l'estudiantat com del professorat implicat.

Material didàctic ODS elaborat

S'ha elaborat material didàctic presentat per videoconferència a les sessions virtuals realitzades, a més de compartir-les en l'apartat de Recursos de la plataforma SAKAI. A més a més, hem comptat amb la col·laboració del projecte "Aules contra la pobresa" i la xerrada i debat amb el professor Josep Maria Royo de l'Escola de Cultura de la Pau de la Universitat Autònoma de Barcelona. Així mateix, cada un dels projectes desenvolupats (9) han creat materials de diferents tipus: vídeos, materials didàctics i pòsters.

**2. Objectius de desenvolupament sostenible . Agenda 2030.
De la teoria general a la pràctica concreta
Paquita Sanvicen-Torné**

Nom de

l'activitat

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE . AGENDA 2030. DE LA TEORIA GENERAL A LA PRÀCTICA CONCRETA

Contextualització (grau, assignatura, crèdits)

Tasca obligatòria a l'assignatura Sociologia de primer curs del Grau de Treball Social. 6 crèdits

Objectius del projecte i vinculació curricular

OBJECTIUS D'APRENENTATGE SOCIOLÒGIC. Adquirir coneixements teòrics i pràctics sobre el concepte Canvi Social, en tota la seua complexitat.

OBJECTIU D'IMPACTE I TRANSFERÈNCIA MÉS ENLLÀ DE LA NOTA. La UdL està implicada en la difusió, reflexió, acció d'activitats relacionades amb el programa ODS 2 2030. Podeu consultar les accions de la Universitat de Lleida en la pàgina web específica del projecte, directament en aquest enllaç <http://www.agenda2030-ods.udl.cat/ca/>

Les competències de l'assignatura que s'hi treballen (especialment *) són:

1. Capacitat de conèixer i identificar els referents de les ciències socials que aporten al TS elements per comprendre la realitat social. (id:Comp1)
2. Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi, d'organització i planificació. (id: Comp2)*
3. Capacitat d'analitzar i avaluar els problemes i necessitats socials que

hi ha a l'entorn on es pugui dur a terme algun tipus d'intervenció social.(id: Comp3)*

4. Afavorir el respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de la pau i dels valors democràtics. (id:Comp4)*

5. Adquirir coneixements de com es creen, s'organitzen i gestionen serveis i entitats de manera eficient. (id: Comp5)

6. Adquirir i aprofundir en els valors de respecte, drets fonamentals, igualtat entre homes i dones, cultura de la pau i valors democràtics. (id: Comp6)*

7. Capacitat d'explicació i argumentació oral i per escrit, amb correcció i qualitat lingüística.(id: Comp7)*

Temporalització del projecte

Primer trimestre del curs 20-21
Setembre-desembre

La primera part teòrica de la tasca es desenvolupa a grup gran. La resta es desenvolupa en grups mitjans durant tot el trimestre. És l'única tasca que es duu a terme en els grups mitjans. Es va treballant la teoria en els feedbacks continuats de cada setmana i de cada grup.

Vinculació amb els ODS. Explicitar quins ODS s'han treballat (curs 20-21)

ODS triat	Fita	Concreció fita	Concreció espai/entorn	Accions dissenyades
ODS 1	1.4	Treballar per l'apoderament de les persones amb necessitats bàsiques	Persones sense ateses entitats Entitat	Identificació afectacions covid-19, Activitats de coneixement i solidaritat entre usuaris
ODS 1	1.3	Crear recursos per a les persones més desfavorides	Persones pobres, alberg,barri	Treball directe en entitat creada per joves, Sensibilització
ODS 2	2.1./2.C	Treballar per la implicació de la joventut en les problemàtiques de pobresa	Entitats banc d'aliments Joves	Viure directament experiència voluntariat. Activitat a xarxes Questionari i sensibilització per fomentar el voluntariat entre els joves
ODS 4	4.1.	Conscienciar sobre l'assistència a	Nens/nenes 8-12 anys Escola	Activitats per identificar l'abandonament

		classe i primària i insatisfacció aprofitament escolar	
ODS 4	4.1	Opinions dels estudiants i professorat sobre l'educació de qualitat i expectatives	Professors i estudiants de batxillerat institut i Questionari propostes Activitats de coneixement en profunditat de l'estudiantat
ODS 5	5.2	Coneixements, sensibilització sobre igualtat gènere	Adolescents 15-16 anys Estudiantat secundària Questionaris
ODS 5	5.A.	Sensibilització sobre els rols de la dona iguals que l'home en l'àmbit agrari	Dones, estudiants a escoles agràries Estudiantat batxillerat, cicles formatius Activitats per treballar la diferència d'assignació de rols en la realitat quotidiana entorn privat/familiar Questionaris.
ODS 5	5.1	Sensibilització sobre els rols de la dona iguals que l'home amb públic, privat	nens/nenes 11-12 anys escola de primària Activitats per treballar la diferència d'assignació de rols en la realitat quotidiana entorn privat/familiar Questionaris.
ODS 5	5.6	Treballar pel reconeixement del dret a l'avortament	Entitat Dones Flyers, Acció al carrer i xarxes
ODS 5	5.2	Conscienciar dones pateixen violència verbal pel carrer	Carrer de la ciutat xarxa Questionari Vídeo de simulació d'atac verbal al carrer Tríptics de sensibilització repartits al carrer
ODS 5	5.2/5.4/5.6	Sensibilització Igualtat gènere oci i esport	Joves batxillerat Institut Vídeo amb missatges sensibilitzadors de nois i noies Gimcana esportiva per a

ODS 5	5.6	Percepcions dels joves envers la sexualitat i tabús existents	Segon de batxillerat Institut	la sensibilització Qüestionari Vídeo Activitats de sensibilització
ODS 5	5.1	Sensibilització sobre igualtat de gènere	Estudiants de 4t ESO Institut	Activitats de sensibilització
ODS 5	5.1	Educació en igualtat de gènere des de l'escola	Escola bressol	Vídeo Qüestionari
ODS 5	5.2.	Apoderar dones víctimes de violència	Entitat Dones maltractades	Vídeo amb les dones com a protagonistes
ODS 5	5.2.	Més divulgació informació sobre salut sexual i contra violència	Instituts Entitats Carrers	Parades a la via pública, instituts amb material de sensibilització
ODS 5	5.1	Conscienciació joves sobre igualtat de gènere	Alumnes de 4t ESO Institut	Activitats a l'aula de reflexió, escolta activa i participació

Participants universitat

Participació i protagonisme de l'alumnat

La tasca té el suport de la Unitat de Coordinació de Compromís Social, Igualtat i Cooperació de la UdL i forma part de les tasques que la professora, com a membre del grup de Formació en ODS, del projecte Agenda 2030 de la UdL desenvolupa.

Hi han estat implicats 81 estudiants de primer curs de Treball Social durant el primer trimestre del curs 20-21

Partenarietat Treball en xarxa amb entitats de l'entorn

La tasca desenvolupa també l'ODS 17. Crear aliances i xarxa per aconseguir els objectius. Els grups han buscat la col·laboració d'agents, professionals d'entitats socials, escoles i instituts amb qui han analitzat la realitat prèviament. Posteriorment els presentat els seus projectes i amb el suport del qual han pogut implementar o contrastar – quan no ha estat possible dur-lo a la pràctica- les accions que han previst.

Breu descripció del projecte	<p>El projecte té quatre fases</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Explicació i anàlisi en profunditat del concepte Canvi social (teories, dimensions, causes, conseqüències...) fent incidència en el moment actual. b) Immersió en els ODS, Agenda 2030 Tria dels 3 ODS per ordre d'importància que creguin més necessaris d'emprendre com a canvis socials a nivell mundial/local c) Identificació i reflexió sobre els més triats. Reflexió i anàlisi dels objectius i fites dels ODS.. són possibles? Per què sí? Per què no? Quines condicions s'han de donar perquè siguin possible el canvi? Quines estratègies? d) Treballen en i des de la realitat. <ol style="list-style-type: none"> d.1. concretar l'objectiu i la fita en un espai (local) concret on calgui treballar per al canvi triat. <p>d.2. analitzar què passa en aquest espai (local) Analitzar a fons la realitat concreta sobre la qual es pretén actuar i es vol modificar: què passa, per què passa, què caldria millorar/canviar, per què? Per aconseguir què? quins agents/persones hi actuen en aquell lloc/espai/tema? Quin paper hi té cadascú? quina és la seua predisposició al canvi? Quins elements són (poden ser) potenciadors del canvi? Quins elements són/poden ser inhibidors o contraris? Com es pot fer que estiguin predisposades al canvi que es proposa?</p> d.3. Tenint en compte tot aquest context i la situació, cal dissenyar quin objectiu de canvi i quina fita hi desenvoluparem. Objectius i fita han d'estar definits i ajustats a aquesta realitat. Dissenyar com es farà, quan, qui ho farà, amb què, i com s'avaluarà l'impacte, és a dir com se sabrà al final del projecte si hi ha hagut realment algun canvi i si s'ha arribat al nivell de canvi desitjat i si és que no per què no s'ha pogut aconseguir.
Metodologies utilitzades	Qualitativa, quantitativa, observació participant
Avaluació de l'activitat ODS	La pandèmia ha dificultat l'execució de les activitats, i la majoria no s'han pogut implementar com estava previst, tot i així les reflexions dels estudiants sobre l'experiència viscuda són molt positives, tant pel que fa a la sensibilització sobre les dificultats i dimensions de què és i significa un canvi social, com pel que fa a l'aprenentatge sobre l'abast i la transcendència actual dels ODS. Igualment són positius respecte l'aprenentatge assolit.
Material didàctic	No s'ha elaborat un material didàctic específic per a la tasca, s'ha treballat directament consultant la informació de la web oficial de les Nacions Unides. Tanmateix, cada un dels projectes desenvolupats (20)

ODS elaborat

han creat materials de diferents tipus: vídeos, materials didàctics, flaiers...

3. Decàleg de l'Aprenentatge Servei (ApS) en clau ODS. Una estratègia de desenvolupament comunitari

Deli Miró Miró

Nom de l'activitat

DECALEG DE L'APRENTATGE SERVEI (APS) EN CLAU ODS. UNA ESTRATEGIA DE DESENVOLUPAMENT COMUNITARI.

Contextualització (grau, assignatura, crèdits, professorat)

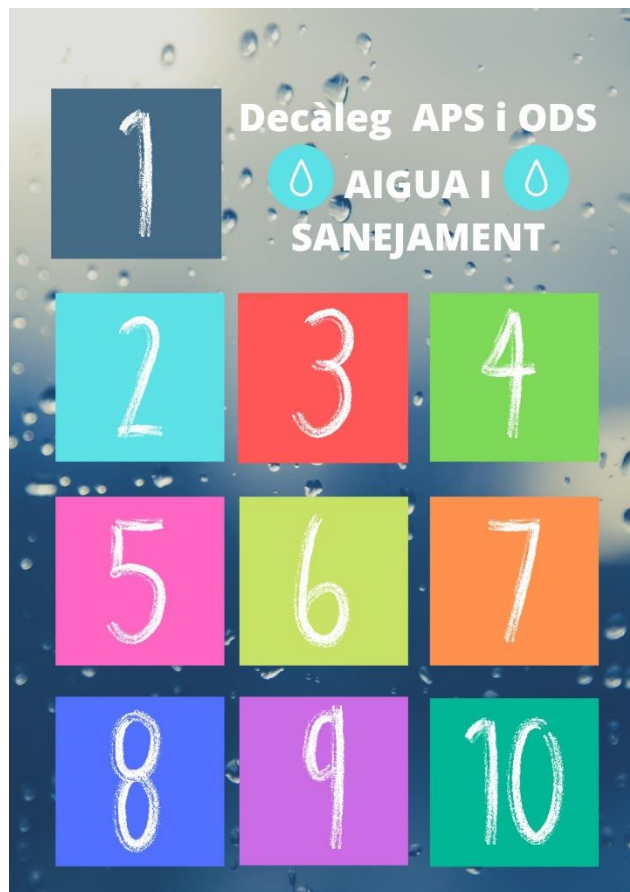
Estudis de Grau en Educació Primària. Modalitat Dual i Bilingüe.
Assignatura Sociologia de l'Educació (6 ECTS)
Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social.
Professorat responsable: Deli Miró
Professorat participant de l'assignatura en les diferents modalitats.

Objectius del projecte i vinculació curricular

Alinear els trets sociopedagògics de l'aprenentatge servei i aprenentatge compromès amb la comunitat amb els objectius de desenvolupament sostenible, de manera que es puguin vehicular els diferents aspectes curriculars dels estudis de primària amb la consecució dels ODS i es contribueixi, des del àmbit universitari

i escolar, al compliment de l'Agenda 2030.

Temporalització	1r semestre
Vinculació amb els ODS.	17 ODS
Explicitar quins ODS s'han treballat	
Participants universitat	Autogestió curricular i empoderament de l'alumnat, que és qui construeix i dissenya l'activitat.
Participació i protagonisme de l'alumnat	
Partenarietat Treball en xarxa amb entitats de l'entorn	Context comunitari
Breu descripció de l'activitat	<p>L'activitat proposa realitzar una infografia en format de decàleg que vehiculi 10 àmbits de l'Aprenentatge Servei (ApS) a un Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) a elecció de l'alumnat.</p> <p>D'aquesta manera l'Aprenentatge Servei posa el focus en els Objectius de Desenvolupament Sostenible proposats per les Nacions Unides, possibilitant la millora i transformació de l'entorn i de l'individu que camina cap al benestar i la qualitat de vida a través de l'àmbit escolar i acadèmic, realitzant una proposta de alineació amb el currículum de primària.</p>

1

Conscienciar a tots els infants sobre la manca d'aigua potable al tercer món.

Duent a terme un seguit de projecte on poden donar-se'n compte que 3 de cada 10 persones gaudeixen de mitjans per aconseguir aigua potable de forma segura.

2

Quin percentatge de persones al món viuen sense aigua potable

L'escassetat d'aigua potable en aquests moments afecta a més del 40% de la població mundial, i aquest percentatge podria anar augmentant.

3

Saber quins són els països on hi ha més aigua no potable.

Els països que més aigua no potable tenen son els països tercermundistes, ja que no disposen dels recursos necessaris per a poder depurar l'aigua.

4

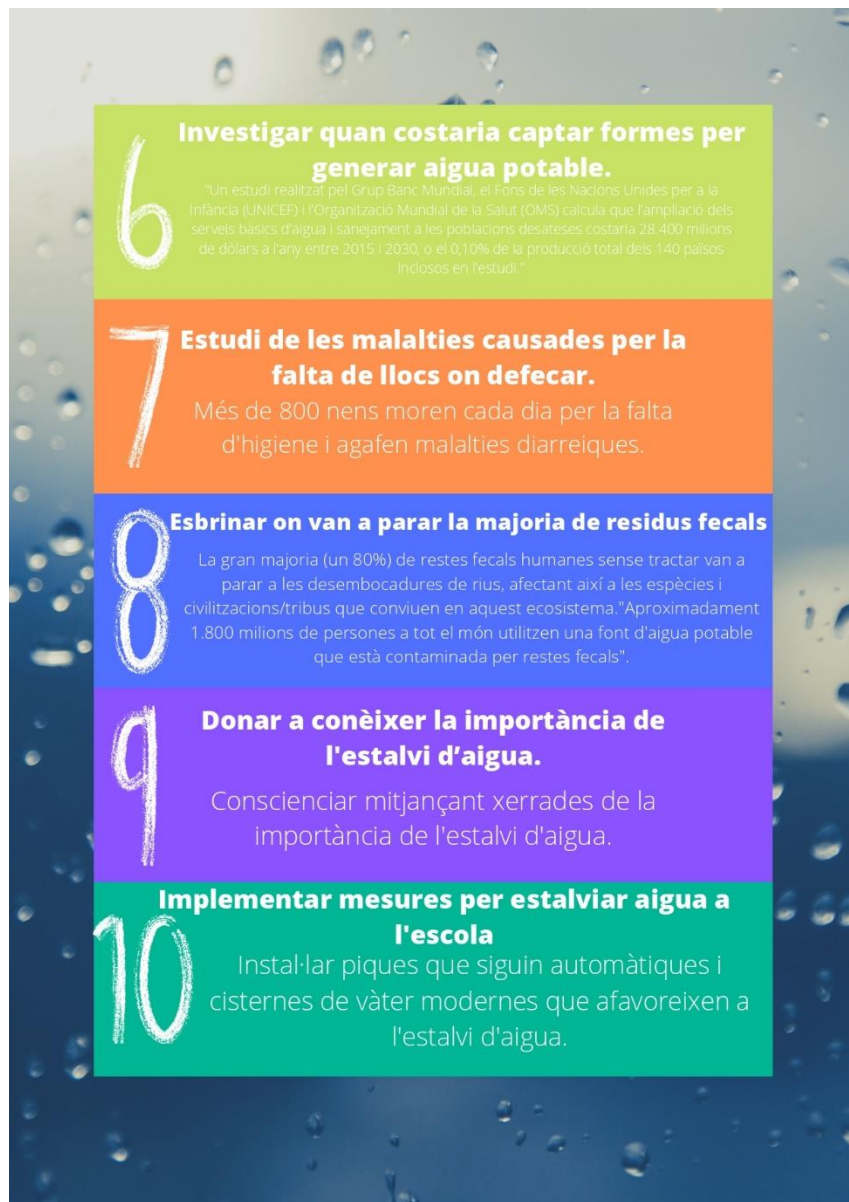
Proposant un llistat de mesures per a evitar el vessament a les aigües.

Denunciar l'ús de materials químics i perillosos per a reduir a la meitat el percentatge d'aigües residuals sense tractar.

5

Investigar sobre els efectes negatius de l'aigua no potable.

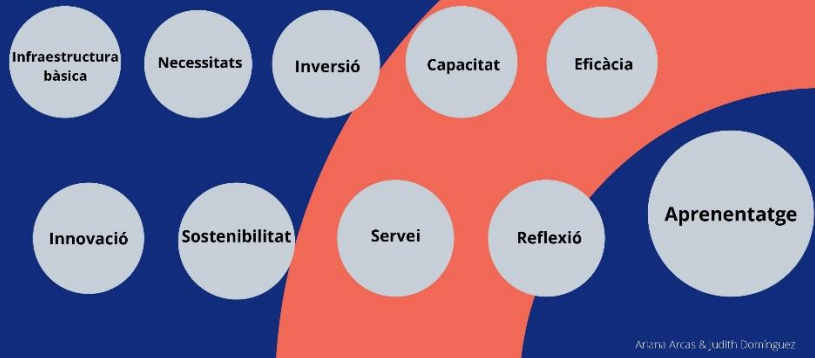
Propagació dels bacteris i infecció del cos de qui ingereix l'aigua.

Elaborat per AAF

DECÀLEG

APS e Indústria, innovació e infraestructura.

1 Infraestructura bàsica

Desenvolupar infraestructures fiables, sostenibles, resilents i de qualitat incloses infraestructures regionals i transfrontereres, per a donar suport al desenvolupament econòmic i el benestar humà, posant l'accent principalment en l'accés assequible i equitatiu per a tots.

2 Necessitats

La necessitat d'infraestructura bàsica, com a camins, tecnologies de la informació i la comunicació, sanejament, electricitat i aigua.

3 Innovació

Innovació i industrialització inclusiva i sostenible

D'aquí a 2030, modernitzar la infraestructura i reconvertir les indústries perquè siguin sostenibles, utilitzant els recursos amb major eficàcia i promovent l'adopció de tecnologies i processos industrials nets i ambientalment racionals, i aconseguint que tots els països prenguin mesures d'acord amb les seves capacitats respectives.

4 Sostenibilitat

Promoure una industrialització inclusiva i sostenible i, d'aquí a 2030, augmentar significativament la contribució de la indústria a l'ocupació i al producte intern brut, d'acord amb les circumstàncies nacionals, i duplicar aquesta contribució als països menys avançats. La sostenibilitat de la infraestructura de transport

5 Inversió

Augmentar la recerca científica i millorar la capacitat tecnològica dels sectors industrials de tots els països, en particular els països en desenvolupament, entre altres coses fomentant la innovació i augmentant considerablement, d'aquí a 2030, el nombre de persones que treballen en recerca i desenvolupament per milió d'habitants i les despeses dels sectors públic i privat en recerca i desenvolupament.

6 Capacitat

Les petites i mitjanes empreses que es dediquen al processament industrial i la producció manufacturera són les més crítiques en les primeres etapes de la industrialització i, en general, són els majors creadors d'ocupacions.

Constitueixen més del 90% de les empreses de tot el món i representen entre el 50 i el 60% de l'ocupació.

7 Servei

Facilitar el desenvolupament d'infraestructures sostenibles i resilents als països en desenvolupament mitjançant un major suport financer, tecnològic i tècnic als països africans, els països menys avançats, els països en desenvolupament sense litoral i els petits Estats insulars en desenvolupament.

8 Eficàcia

L'efecte de multiplicació del treball de la industrialització té un impacte positiu en la societat. Cada treball en la indústria crea 2,2 ocupacions en altres sectors.

9 Reflexió

Reflexió desde la perspectiva de les infraestructures, en totes les fases del projecte. Tindre en compte el que fa falta, com van els objectius, l'avaluació, etc. Analitzar i reflexionar sobre els motius i circumstàncies que obtenen les inversions en infraestructures.

Motivar a la societat cap a un aprenentatge on es fomenti les coses de la vida quotidiana, com pot ser, les infraestructures Realitzar un projecte ApS pot provocar una sensibilització i conscienciació de les persones sobre aquest tema. Sempre oferint un servei.

10 Aprenentatge

Elaborat per AAB

OBJECTIU 3. SALUT I BENESTAR

EXERCITAR EL COS HUMÀ UNA HORA MÍNIM AL DIA.

01

L'exercici prevé problemes de salut, augmenta la força, augmenta l'energia i pot ajudar a reduir l'estrès. També pot ajudar a mantenir un pes corporal saludable i reduir l'apetit.

CUIDAR L'ALIMENTACIÓ

02

Beure 2 litres d'aigua, llegir les etiquetes d'allò que comprem per tal d'evitar productes ultra processats, dieta equilibrada, potenciar la lectura d'articles de nutrició, reduir el consum de productes carnis...

NO FUMAR NI BEURE BEGUES ALCOHÒLIQUES

04

No realitzar aquestes accions ajuda a evitar malalties cardiovasculars i càncers, entre altres problemes de salut.

PASSEJAR PER LA NATURA

05

És una combinació perfecta per tal de dur a terme activitat física i, a la vegada, respirar l'aire pur de la mare naturalesa.

REALITZAR ACTIVITATS QUE T'APORTIN FELICITAT.

03

Quan una persona se sent bé amb allò que duent a terme, augmenta el seu benestar significativament.

MEDITAR I RELAXAR-TE

06

Per tal de reflexionar sobre el teu entorn i per evitar malalties cardiovasculars com l'ictus, l'angina de pit o l'infart de miocardi.

REALITZAR ANALÍTQUES DE SANG ANUALS I TAMBE LES VACUNES CORRESPONENTS

07

Gràcies a una anàlisi de sang podem detectar moltes malalties o patologies, i gràcies a les vacunes podem evitar-les.

DORMIR LES HORES NECESSÀRIES (7-8H)

08

Si dorms poc o malament, augmenta el risc de patir algunes malalties i disminueix la teva qualitat de vida.

MANTENIR-TE, CELEBRALMENT, ACTIU

09

Llegir diaris, llibres, gaudir de la música i la pintura, tocar algun instrument o aprendre un nou idioma, fer passatemps. És a dir, donar feina al teu cervell per tal de detenir el deteriorament cognitiu per evitar malalties com l'alzheimer o la demència.

VEURE'S AGUST ES SENTIR-SE CORRECAMENT.

10

L'elixir de l'eterna joventut no existeix, però és a la teva mà retardar l'envelliment i modificar o acceptar la teva imatge.

**Metodologies
utilitzades** Aprenentatge Servei (ApS)/Service-Learning (S-L)
Aprenentatge Compromès amb la Comunitat/ Community
Engagement Learning (CEL)

**Avaluació de
l'activitat ODS** Autoavaluació de l'estudiantat
Avaluació del professorat

**Material didàctic
ODS elaborat** Infografies- Decàleg de l'ApS en clau ODS

4. Transformació social i comunicació a través de la música

Lana Kovačević Kuč

Nom de l'activitat	TRANSFORMACIÓ SOCIAL I COMUNICACIÓ A TRAVÉS DE LA MÚSICA
Contextualització (grau, assignatura, crèdits)	<p>Grau d'Educació Primària (1r i 2n Curs) i Ed. Infantil (1r Curs).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Assignatura: Didàctica de la Música (Obligatòria). Grau d'Educació Primària: CAFE, Bilingüe, Doble Grau Infantil i Primària, DUAL i Dual Tarda (1,8 crèdits cada grup) • Assignatura: Teoria de la Música en l'etapa d'Educació Infantil (Obligatòria). Grau d'Educació Infantil (6 crèdits) <p>AULA PREVISTA DE LA SESSIÓ O SESSIONS:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aula 1.04 S / 1.04 Transfronterer • 3.01P • Gimnàs (Edifici Campus Cappont) • ONLINE
Objectius del projecte i vinculació curricular	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar i analitzar els ODS en projectes educatius musicals • Transformació social a través de la música

- Vinculació de la música amb els ODS a través de projectes educatius en contextos desfavorits

Temporalització del projecte

- Educació Primària: Dilluns, Dimarts i Dimecres des del 26 d'ABRIL fins el 4 de JUNY del 2021
- Educació Infantil: Dimecres 21 d'abril del 2021 (Sessió d'Aules contra la Pobresa, vinculació amb l'ODEC)

Vinculació amb els ODS. Explicar quins ODS s'han treballat

- Educació Primària:

Coneixement i treball dels següents Projectes Educatius:

Projecte 1: *“L’Orquestra de l’abocador” del Paraguai (Amèrica del Sud)*

Projecte 2: *“Cor Safari” d’Uganda (Àfrica)*

(ODS: N°4 Educació de Qualitat, N°16 Pau, justícia i institucions sòlides)

Des de l'enfocament dels ODS; Visualització i explicació dels documentals pertinents de cada projecte. Debat i EXPOSICIÓ ORAL sobre els *“Punts forts i febles”* dels projectes, conclusions i opinió personal d'aquests, des del punt de vista educatiu. Entrega de les 2 *“Plantilles de treball”* valuables.

- Educació Infantil:

Projecte 1: *“L’Orquestra de l’abocador”*

(ODS: N°4 Educació de Qualitat, N°16 Pau, justícia i

institucions sòlides)

Des de l'enfocament dels ODS; Visualització i explicació dels documentals de l'Orquestra del Paraguai. Debat sobre els "Punts forts i febles" del projecte, conclusions i opinió personal d'aquest, des del punt de vista educatiu. Entrega de la "*Plantilla del treball*", avaluable.

Participants universitat	- ALUMNAT PREVIST (aprox.): 238 alumnes en TOTAL.
Participació i protagonisme de l'alumnat	- Educació Primària: (5 grups diferents) <ul style="list-style-type: none"> • DUAL: 64 alumnes • CAFE: 31 alumnes • Doble Grau Infantil i Primària: 39 alumnes • DUAL Grup Tarda de Primària: 36 alumnes • Bilingüe: 31 alumnes - Educació Infantil: 37 alumnes
Partenariat Treball en xarxa amb entitats de l'entorn	-Aules contra la Pobresa: Cooperació i Desenvolupament de la Universitat de Lleida (ODEC)
Breu descripció del projecte	El projecte " <i>Transformació social i comunicació a través de la música</i> ", pretén ser una mirada més enllà de l'àmbit musical. A partir de la música, els ODS i els projectes educatius procedents d'ONG sense ànim de lucre, esdevé una formació i contingut d'aprenentatge dins d'aquest àmbit educatiu amb la finalitat d'estendre la música com a eina de comunicació i transformació de col·lectius

desfavorits i en risc d'exclusió social.

Metodologies utilitzades

- Lectures d'articles ODS
- Audiovisuals
- Power Point
- Materials audiovisuals i fotogràfics
- Exposicions fotogràfiques i audiovisuals

Avaluació de l'activitat ODS

L'Avaluació de les activitats realitzades dels 2 projectes que es duen a terme esdevé a través d'una "Plantilla de treball" en la qual els alumnes han d'emplenar amb les dades rellevants dels projectes, on hi ha diferents apartats per omplir i destacar. També, s'han realitzat exposicions orals a classe, per grups, per tal de debatre sobre els diferents projectes que hem anat treballant a classe. La plantilla de treball no només consisteix en emplenar-la amb les dades de classe sinó fer una petita recerca sobre el projecte en qüestió. Tanmateix, l'elaboració del PÒSTER d'*Aules contra la Pobresa*, elaborat per grups d'entre 3 i 5 alumnes com a màxim.

AULES CONTRA LA POBRESA CURS 2019 - 2020

MÚSICA I LA SEVA DIDÀCTICA, LANA KOVACEVIC, GRAU
EN EDUCACIÓ PRIMÀRIA TARDÀ

Hem tractat continguts relacionats amb les causes i conseqüències de la pobresa i de com es pot lluitar contra aquesta injustícia des de la música. Hem treballat sobre dos projectes en concret: "Orquestra dels reciclats de Cateura" i "Cor Safari". En els dos projectes hem descobert com la música ajuda a nens i nenes amb escassos recursos a evadir-se de les seves difícils situacions.

ACTIVITATS

ORQUESTRA DELS RECICLAT DE CATEURA

L'Orquestra d'Instruments Reciclat de Cateura està conformada per nens, nenes, adolescents i joves que viuen a la comunitat de Banyat Sud, situada al voltant de l'abocador Cateura d'Asunción, Paraguai. La característica distintiva del grup és la interpretació d'obres musicals amb instruments reciclats elaborats a partir d'escombraries rescatades de l'abocador.

COR SAFARI

Cor Safari és un cor format per nens i nenes que gaudeixen cantant i aprenent noves cançons i nous idiomes diferents. Han viatjat per tot el món i gràcies a la música poden desconnectar i ser feliços tot i que han viscut circumstàncies complicades: abusos, violència, abandonament. Gràcies a aquest projecte musical estan convençuts que la música pot canviar vides.

METODOLOGIA

Visualització de
material audiovisual

Cerca individual
d'informació

Reflexió en
petits grups

Posada en
comú

CONCLUSIÓ

Hem après que la música és un llenguatge universal, ja que les emocions que transmet la música són enteses per tots. A més a més és una via que ajuda a molts infants en situacions complicades i en risc d'exclusió social. En definitiva la música és una eina de transformació social, permet trencar barreres envers la pobresa mundial.

5. I tu què en penses de la discriminació per raons d'edat?

Anna Soldevila Benet

Nom de l'activitat

I TU QUE EN PENSES DE LA DISCRIMINACIÓ PER RAONS D'EDAT?

**Contextualització
(grau, assignatura,
crèdits)**

Estudis de Grau en Educació Social.

Assignatura: Acció socioeducativa per a l'envelliment actiu.

Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social.

Professorat responsable: Anna Soldevila.

**Objectius del projecte
i vinculació curricular**

Objectiu curricular vinculat:

Analitzar els mites i estereotips arrelats socialment i cultural sobre l'envelliment humà.

Competències del grau vinculades:

1. Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.
2. Mostrar una actitud empàtica, respectuosa, solidària i de confiança cap als subjectes i institucions

d'educació social.

3. Desenvolupar capacitat per a la selecció, gestió del coneixement i de la informació.

Temporalització del projecte

1 mes durant el primer quadrimestre.

Vinculació amb els ODS. Explicitar quins ODS s'han treballat

ODS10: Reducció de les desigualtats

ODS5: Assolir la igualtat entre gèneres

Participants universitat

Alumnat de quart curs del Grau d'Educació Social de la UdL.

Participació i protagonisme de l'alumnat

Partenariat

No s'ha treballat en xarxa amb entitats externes. Es va descartar el treball en xarxa online.

Treball en xarxa amb entitats de l'entorn

Breu descripció del projecte

De tots els tipus de discriminació que existeixen ens centrarem en l'edatisme perquè encaixa en el marc de l'assignatura.

I a més en temps de pandèmia COVID-19 es va posar de

manifest en els articles publicats als diaris, xarxes socials, informatius en diferents mitjans televisius, atenció mèdica i en les rodes de premsa dels diferents governs la discriminació per edat: homogeneïtzant al col·lectiu i associant-ho a mort, fragilitat, dependència, vulnerabilitat, deficiències en l'atenció i la cura en entorns residencials, entre altres. La qual cosa reforçava una imatge negativa i com a futurs educadors i educadores socials podien contribuir a revertir, si més no a qüestionar-ho, a fer autocrítica i crítica constructiva.

S'analitzen publicacions en premsa d'abast nacional, especialment, els titulars en els inicis de la pandèmia per copsar com eren tractades les persones grans.

Ens interessava la perspectiva de gènere i recordant paraules de l'escriptora Susan Stong: *“mentre els homes maduren, les dones envelleixen”*. Entre altres perquè el sobreenvelliment és bàsicament un fet que afectarà en major grau a les dones.

L'alumnat escriu un article de divulgació pensat per arribar al gran públic en el qual parlen d'edatisme, la discriminació per raons d'edat, els estereotips i els prejudicis. L'enfocament és lliure.

No es demana tan sols opinió personal, s'ha de fonamentar en autors i autores que han escrit sobre el tema en revistes científiques o llibres de divulgació. Això no exclou revisar que es publica en diferents blocs, pàgines web, xarxes socials, etc.

**Metodologies
utilitzades**

Lectura d'articles científics relacionats amb el tema.

Debat a l'aula entre l'alumnat.

Redacció d'un article per a un diari.

**Avaluació de
l'activitat ODS**

Avaluació entre iguals i avaluació per part de la professora.

Entre els resultats de l'avaluació destacar que és el primer cop que l'estudiantat reflexiona sobre aquest tema i en un primer moment mostren sorpresa i curiositat educativa, la qual cosa els i les anima a fer una recerca de bibliografia sobre aquest tipus de discriminació, l'edatisme. Formar-se per després poder conscienciar a altres mitjançant l'escriptura.

**Material didàctic ODS
elaborat**

Recull d'articles d'opinió per publicar en premsa escrita o digital.

CONCLUSIONS

LES NOVES NORMALITATS I OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE 2030.

DE LA TEORIA GENERAL A LA PRÀCTICA CONCRETA

Les **Propostes d'acció ODS en el marc de les titulacions de grau de la FEPTS** posa de manifest que els continguts de l'Agenda 2030 i més concretament els 17 ODS es poden treballar en la formació inicial universitària. Des de la Facultat d'Educació, Psicologia i Treball Social de la UdL diversos professors i professores han unit esforços, responsabilitat i iniciativa en aquest projecte d'innovació mostrant diferents propostes d'activitats d'ensenyament i aprenentatge, per avançar cap a una societat més justa, més igualitària, democràtica i respectuosa amb els drets humans i el medi ambient sense oblidar la perspectiva de gènere.

Aquesta guia és un recull d'accions socioeducatives implementades i avaluades. Poden servir com a material inspirador, per a dur a terme més propostes innovadores i creatives. No podem passar per alt que els nostres estudiants: futurs mestres, treballadores i educadores socials contribuiran a donar a conèixer, conscienciar, analitzar, debatre, actuar i reflexionar envers els ODS. Seran agents de (trans)formació i canvi; responsables del seu autoaprenentatge i facilitadores de l'aprenentatge d'altres. I una manera d'aproximar-se a aquest aprenentatge és viure-ho en primera persona, participant en projectes ODS vinculats als objectius de les diferents assignatures i les competències dels diversos graus.

Hi trobem accions concretes de millora i transformació de l'entorn amb iniciatives que van més enllà de les aules universitàries i traspassen a l'entorn comunitari.

Incidir que la situació actual de pandèmia ha limitat d'alguna manera la col·laboració del treball en xarxa presencialment reduint-se a col·laboracions en línia.

Aquest ha estat un primer pas però en queden molts altres per fer camí en assolir aquests objectius de desenvolupament sostenible.

